

Curacháí ar an Spideál

Tommy Standún

Sna seachtóidí bhíodh cáil ar an Spideál faoi Féile na gCuracháí ar an gcaoi céanna is atá cáil ar Chinn Mhara de bharr Cruinniú na mBád. Ach an oiread le roinnt eile féilte farraige, níor reachtáilleadh Féile na gCuracháí i mbliana sa Spideál. Ach fós féin tá borradh nua faoin spórt sláintiúil seo i gCois Fharraige. Le fada an lá ní raibh aon fhoireann iomartha ón Spideál ag tógáil páirt sna féilte curacháí. Is cosúil go mbeidh athrú ar an scéal sin. An samhradh seo, thosaigh grúpa díograis-each ag iomradh agus tá gach cosúlacht ar an scéal go mbeidh foireann fear agus foireann ban ag tógáil páirt sna rástaí curacháí an chéad bhliain eile. Tá baint mhór ag Tommy Standún leis an aithbheochan seo sna curacháí. agus cuireann sé síos anseo air.

Is iomaí iomróir agus bádóir stuama ó chian is ó chongar a thug aghaidh ar Fhéile Churacháí an Spidéil le beagnach cúig bhliain fichead anuas. Ba údar ríméid i measc pobal na háite é gur mhúnlaigh siad le chéile féile den scoth a raibh trácht air ar fud na gceithre

chearn. Bhí saibhreas do gach sórt ceoil is scléipe, airíocht is ealaíon, curadóir-eacht is fíodóireacht. D'fheadfaí a bheith cinnte go mbíodh an chraic ar fheabhas i mBaile an Droicid ar an dara deire seachtaine de Mheitheamh.

Chuir an phoiblíocht nasiúnta teilifíse Féile Curacháí an Spidéil san aicme céanna le mórfhéile na tíre i rith na seachtódaí agus na hochtódaí. Chuidigh an fhéile le athbheochan na ngeallta bád seol atá le feiceál go flúirseach i láthair na huaire. Bhí coimhlint láidir le mothú go mór mhór idir bailte fearainn an cheantair, i gcomórtais éagsúla — an garraí is slachtmhaire, caitheamh na gcrúití, paráid na bhflótanna, baint mhóna, rás bóthair, iascaireacht, ealaín agus ceardaíocht. Ba cúis mórtais i gcroí gach duine páirt a thógáil i bpríomh taispeántas cultúrtha na Gaeltachta.

Nearthaigh an fhéile thar tréimhse scór bliain de bharr fuinneamh Choiste na gCuracháí. agus de bharr na smaointe úra a cuireadh faoi bhráid. Ach taréis obair dhíograsach thar na blianta tháinig drochrath ar an bhféile, a bhí mar ábhar mórtais ag muintir An

Spidéil. Faraor géar ní raibh féile ar an mbaile le bliain anuas de thoradh easpa suime i measc muintir an cheantair go ginearálta.

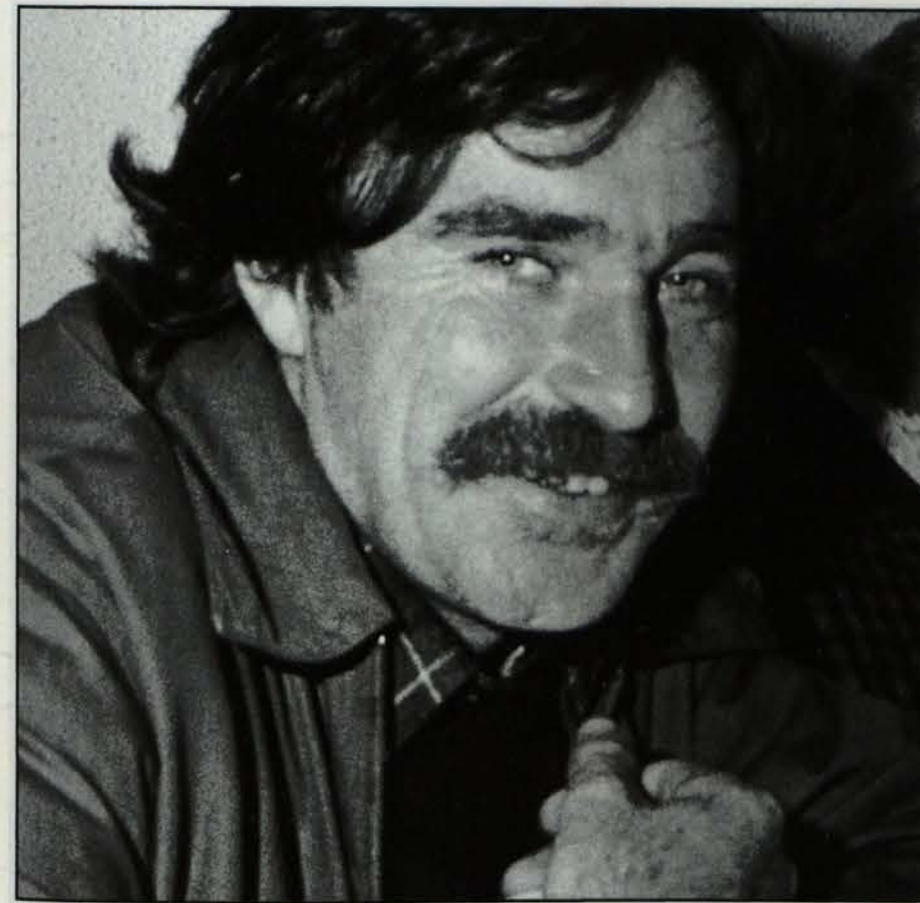
Ach taréis blianta fada ag teacht i ngleic le mór chuid deacreachtaí tá an coiste taréis athbheochan a mhúscailt i rás curach arís. Le bliain anuas deineadh athchóireamh ar na deich gcurach atá faoi chúram an choiste. Ó mí Bealtaine seo caite tá seans ag daoine óga agus aosta iomradh curach a thríáil faoi chúram agus stiúr iomróirí an cheantair. Cé nar cuireadh béim ar rásaíocht baistíodh Na hUrchair Liath ar ghrúpa faoi leith a bhí ag iomradh don chéad uair agus an leathchéad bliain bainte amach acu uilig. Ag deireadh an tsamhraidh bhí an chosúlacht ar an scéal go raibh na fóirne mná ag fáil an láimh in uachtar ar na sean-bhádóirí. Tá'r ag súil go leanfar leis an iomradh i rith an gheimhreadh ar Loch Coirib gar do chathair na Gaillimhe.

Más suim le aon duine nó grúpa iomradh curaigh canbháis a thríáil is féidir níos mó eolais a fháil ach glaoch ar 586826.

Féile na gCuracháí ar an Spideál, 1996

pic Donncha Ó hÉallaithe

Dánta le Seosamh Ó Guairim

DA MAIRFINNSE GO DEO DEO DEO BEO

Dá Mairfinnse go deo deo deo beo
Bheadh chuile shórt daite agam buí,
Bheadh tithe daite agam buí,
Bheadh tulach 'gus cnoc daite agam buí,
Bheadh Páid 'gus Cóil freisin
'Gus iad daite agam buí,
Bheadh chuile shórt sort daite agam buí
Mar ba chóir, 'gus canúintí ...
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach mbeithinn ó chomh chomh chomh
I dtaobh rudaí ...,
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach mbeithinn orthu uile mar rí!
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach gcuirfinn olc ar lucht na amhrán
scaití,
Nuair a déarfainnse leo gur as na
leabhair
A fuair siad a gcuid amhrán
'Gus ní óna daidí.....!
Bheadh olcar a gcroí,
Ach ní ligfinn dóibh ach s'aoth;
Déarfainn anois a now now leo,
Déarfainn anois a now now leo,
Déarfainn anois a now now leo,
Amanntaí,
Dá mairfinnse go deo deo deo beo

Nach mbeithinn orthu uile mar rí!
Déarfadh an Francach liom la,
An Gearmánach liom ja,
An Poncánach liom Hi,
Gus bye the bye
An Sasanach liom Hallo, B'fhéidir?
Ó Hallo yourselves. ...,
Nach,
N-inseóinnse
Dóibh áit na gcloch, an teach a chuaigh
suas 'na phúirín puth,
An áit a fuair Máire bocht a seantinneas
cinn,
'Gus na' raibh an fear eile údan, aon lá
ann tinn:
Ansin déarfainn leo seo chugaibh mór
'Gus bígí ag rith,
'Gus ná bígí ag rith
Uaimchomh tréan sin;
Drochrath air agus fanaigí,
Seo tógadh duine agaibh suas mé
A thiarna, as na lathacháí ...,
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach mbeithinn orthu uile mar rí!
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach mbeadh babhtar nó dhó agam
Le cur faoi mo cheann; ag iarraidh
tuairim
Is céad míle scéal, a bheith istigh agam

In aon scéal amháin...
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach ndéarfainn gur cuireadh nimh
Ar mo chuid aráin,
Dá mairfinnse go deo deo deo beo
Nach ndéarfainn gurbh in é a raibh ann!

AN MAC BÁN

Ná bí ag guairdeall anonn 'gus anall,
Ach tosaigh go beo ar obair;
Bíodh an chearc agat 'gus a hál
'Gus an bhó go beo istigh.
Mar níl réasún le cur ann
Faoi startha duine amháin sa bpobal:
Bíodh do mhaide éamainn thuas,
'Gus do ghadhar agat amuigh.

Fág an cáca go dtí ar ball,
Ná las go brách an solas,
Ná cas air an teilifís,
Bíodh bainne ag an gcat,
Bíodh na rudaí déanta in am,
Nó réabadh sé siúd do dhoras;
Mar gur ghearr go mbeidh
An mac bán ag teacht anuas ón mbus.

Ná labhair leis smid ar bith
Ach scaoil ar aghaidh an brogús,
A bhíonn ag bagairt ar na paistí
Go ndóirtfidh sé fhéin fós fuil.
Bhí sé ag grágaíl arú aréir,
'Gus cadás aige thiar ina chogús;
Ag fuagairt breith 'gus bás
Ar Bhrian bocht ó Dill.

Bíonn caipín deas árd air,
Seaicéad glas 'gus cochall,
'Gus an péire breá sneakers
Is fearr is atá amuigh,
Athraíonn mná bochta dath
Nuair a théann sé 'na bhfochair:
'Gus iad á rá faoi i gcogar
'Gurb é is gráine amuigh.

Chluinfeá daoine a' rá
Gur fear é atá gan dochar,
Ach níl ann ach ceann
Ar nós chuile Snagglepus.
So, bíodh do ghadhar amuigh,
'Gus fíor-ghlas a't ar do dhoras,
Nuair aireóidh tú an ghráig
Beidh sé siúd abhus den bhus.

Tá éanlaith bheo an acir
Ag baileadh leo sa sodar,
Tá'n gabhar fiáin féin
Ag bualadh suas sna cnoic,
Tá an lacha 'gus an ghé
Ag toraíocht malairt fodair,
Níl amhrac le dhá lá
Ar Bhrian bocht ó Dill.

Mar gur measa an mac bán
Ná deichniúr droch-fhear bolg,
Tá an eala lách séimh tláth
Ag fáil dídin' istigh faoi chloch,
Tá an Mháire Fhada ar an bhfón
Ag rá lena nuachar,
Go bhfuil an fear bán
Ag caitheamh clocha leif sa loch.